

Waiboerhoeve gaat door met afkalven van vaarzen op 22 tot 23 maanden

Afkalven op 23 maanden

Vitale, jonge vaarzen, lactatiewaarden die vijf punten hoger liggen en een uitval van vijf procent. Afkalven op 22 tot 23 maanden leeftijd bevalt de Waiboerhoeve goed. 'Nadelen? Ik kan ze niet noemen', aldus bedrijfsleider Jan Bloemert.

tekst **Alice Booij**

Vanaf mei 2008 zijn er 169 vaarzen uit de nieuwe opfok aan de melk gekomen op de Waiboerhoeve. Na een strak geregisseerde jongveeopfok kalfden ze gemiddeld op 23 maanden af. Met een lactatiewaarde van 108 liggen hun prestaties zo'n 5 punten hoger dan die van de vaarzen van voorgaande jaren die op latere leeftijd kalfden.

De bsk van de jonge opfokvaarzen komt op 49,7 en hun voorspelde productie ligt op 8712 kg melk met 4,13% vet en 3,38% eiwit. Nog beter is het nieuws over de uitval: tijdens de lactatie zijn negen van de 169 dieren vroegtijdig afgevoerd, dat is slechts vijf procent. 'Zeker doordat we alle vaarzen in een aparte groep met de robot melken, kunnen we de productie bij de vaarzen goed vasthouden', vertelt bedrijfsleider Jan Bloemert. 'Door de vaarzen gezamenlijk in één groep te houden, zijn ze beschermd en hebben ze minder last van verstoten. Bovendien

blijft de uiergezondheid in zo'n groep jonge koeien ook op een hoog peil. Kortom, ze ontwikkelen zich beter.'

Conditie score net onder 3

In 2007 startte de Waiboerhoeve met de versnelde opfok. Het opfokken werd bovendien uitbesteed aan Lammert Hendriksen die er werk van maakte om de dieren te laten kalven op gemiddeld 23 maanden. Het werkt, luidt de conclusie nu de eerste vaarzen alweer voor de tweede keer kalven. 'We hebben een paar maanden winst omdat ze eerder melk geven. Bovendien zijn de dieren vitaler en hebben we minder uitval', vat Bloemert samen. 'We halen eruit wat erin zit.'

Binnen de veestapel van vijfhonderd dieren op de Waiboerhoeve vallen de vaarzen positief op in productie. Veevoedadviseur Edwin van Werven van De Heus veevoerders begeleidde de opfok. Hij geeft

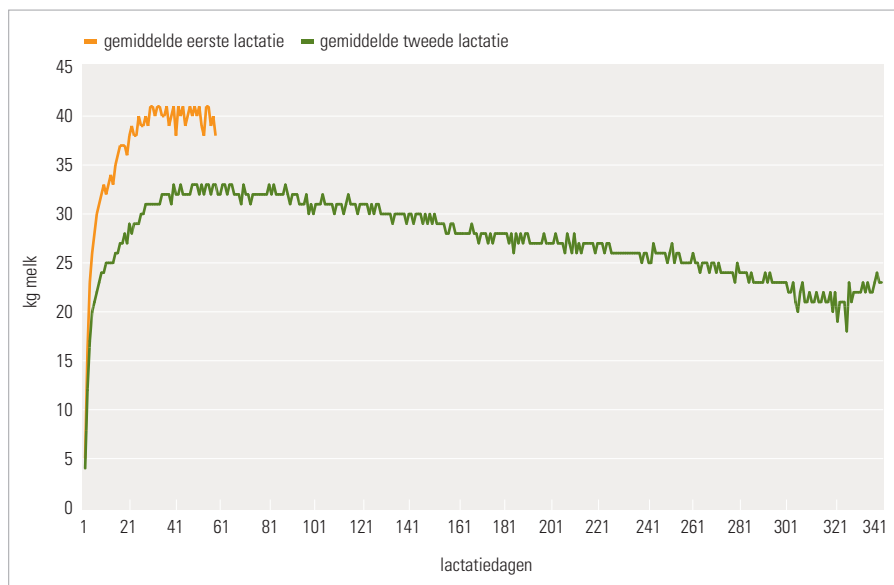
aan dat gemiddeld op bedrijven de lactatiewaarde bij vaarzen op 102 ligt. 'De tweedekalfsdieren scoren ongeveer 100 en de oudere dieren 98. Op de Waiboerhoeve zien we dat de vaarzen het echt veel beter doen.'

Naast vitaal en productief zijn de vaarzen ook in een prima conditiescore. 'We hebben tijdens de opfok nog wel eens gediscussieerd of een conditiescore van 3 tot 3,5 bij het afkalven het optimum was. Ze scoorden altijd net onder de 3', vertelt opfokker Lammert Hendriksen. 'Nu de dieren in productie zijn, blijkt dat een conditiescore 3 prima is.' Van Werven kan dit verklaren: 'De dieren hebben geen vet wanneer ze kalven en dat hoeven ze dus ook niet af te breken en via de lever af te voeren. Daar blijven ze dus gezonder en vooral veel actiever bij. Een koe met vet in de lever voelt zich verzadigd en toont minder activiteit.'

De vaarzen produceren niet alleen goed, ook hun gezondheid en vruchtbaarheid zijn keurig. Van Werven: 'De voorsprong

Figuur 1 – Melkproductie eerste- en tweedekalfsdieren nieuwe opfok op de Waiboerhoeve

maanden afkalven	aantal	percentage	lactatiewaarde
22 en jonger	41	29	108,8
23	49	35	108,5
24	27	19	108,7
25 en ouder	25	18	106,4

Tabel 1 – Relatie afkalfleeftijd en lactatiewaarde vaarzen op Waiboerhoeve

	eerste lactatie	tweede lactatie	verschil
hoogtemaat (cm)	144,2	147,3	3,1
frame	79,8	80,3	+0,5
robuustheid	81	80,7	-0,3
uier	81	80,3	-0,7
benen	79,5	80,0	+0,5
algemeen voork.	80,1	80,3	+0,2

Tabel 2 – Bedrijfsinspectie vaarzen Waiboerhoeve

die ze door de versnelde opfok hebben, houden ze ook voor de tweede lactatie vast.'

Voorsprong blijvend

Inmiddels hebben enkele vaarzen alweer voor de tweede keer gekalfd. Hun 'voorsprong' in leeftijd hebben ze behouden. Ze kalfden op 34,5 maanden, ruim voor hun driejarige leeftijd.

Jan Bloemert: 'We hebben een paar maanden winst omdat ze eerder afkalven'

Lammert Hendriksen: 'In de eerste maanden voer je voor de basis van een goed karkas'

De gemiddelde afkalfleeftijd bij de tweedekalfskoeien op de Waiboerhoeve was voorheen 37 maanden, ruim drie jaar. Ook in lactatiewaarde scoren de snel opgefokte dieren beter: 111,8 tegenover 100 voor tweedekalfskoeien in de gewone opfok. Toch wisten ze ook goed door te groeien. In hoogte groeiden ze nog 3 centimeter.

Opvallend is bovendien dat de robuustheid van de vaarzen goed is. Naarmate meer vaarzen werden opgenomen, steeg de robuustheid op het keuringsrapport. Kortom, niets dan lof. 'Ik zie nog niet zo snel waar het nog beter kan', geeft Bloemert aan, terwijl Van Werven samenvat waar vooral de grootste winst in zit. 'In de eerste vijf tot zes maanden van de opfok haal je de grootste winst. Dan moet

er zoveel mogelijk ruwvoer en krachtvoer in: hooi om pensinhoud te ontwikkelen en krachtvoer voor het stimuleren van de penswand.' Hendriksen vult hem verder aan: 'Dan maak je het basiskarkas.' Volgens de opfokker moet de veehouder vooral de wil hebben om het jongvee snel op te fokken. 'Dat gaat niet met een gewoon A-brokje. Wij voeren een duurder eiwitrijke brok. Door minder uitval, beter groeien en sneller kalven is dat rendabel.'

Minder uitval betekent ook dat het vervangingspercentage lager kan zijn. 'Wij fokken op maximaal 25 procent vervanging. Als blijkt dat door de nieuwe opfok de vaarzen ook nog weer ouder worden, dan gaat het extra hard. En dat is precies de bedoeling.' I

